

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43336
Nom	Avaluació i intervenció psicològica en dones maltractades i amb altres problemàtiques
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2151 - M.U.Int.Psicol.àmb.Socials	Facultat de Psicologia i Logopèdia	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2151 - M.U.Int.Psicol.àmb.Socials	6 - Avaluació i intervenció psicològica en dona i minories socials	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BELEÑA MATEO, M.ANGELES	295 - Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics

RESUM

L'assignatura "Avaluació i intervenció psicològica en dones maltractades i amb altres problemàtiques" consta d'un total de 3 crèdits teoricopràctics. És una assignatura quadrimestral que s'imparteix en segon curs durant el primer quadrimestre i forma part de l'agrupació d'assignatures que conformen el mòdul **Avaluació i Intervenció Psicològica en Dona i Minories Socials**.

Amb aquesta assignatura es pretén que l'estudiant reba una formació actualitzada en els àmbits d'avaluació i intervenció psicològica amb dones maltractades i amb altres problemàtiques, que conega els models teòrics principals, les principals estratègies d'avaluació, prevenció i estratègies d'intervenció, així com els últims avanços d'investigació en aquests àmbits.

En suma, amb aquesta assignatura es pretén la formació avançada i especialitzada en un cos de coneixements conceptuals, procedimentals, tècnics i actitudinals que permeten als professionals sortir-se'n en l'àmbit de la intervenció amb dones maltractades i amb altres problemàtiques.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Haver cursat el primer mòdul de formació bàsica avançada i les dues primeres matèries de formació especialitzada avançada Avaluació i intervenció psicològica en família i infància i Avaluació i intervenció psicològica en joventut.

Tenir superat el 60% daquests continguts.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

2151 - M.U.Int.Psicol.àmb.Socials

- Saber aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi de la intervenció psicosocial.
- Ser capaç d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades amb l'aplicació dels seus coneixements i judicis en l'àmbit de la intervenció psicosocial.
- Saber comunicar, en el context de la intervenció psicològica en àmbits socials, les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida i autònoma en l'àrea d'estudi de la psicologia de la intervenció social i comunitària.
- Conèixer i saber identificar els factors psicosocials relacionats amb la promoció del benestar psicològic i social de les persones, dels grups, de les comunitats i de les poblacions en general.
- Conèixer i saber aplicar mètodes i tècniques d'anàlisi qualitativa i quantitativa per obtenir, integrar i valorar informació individual, grupal i/o comunitària.
- Saber seleccionar, dissenyar, adaptar i validar instruments de diagnòstic psicològic i social adaptats als sectors propis de la intervenció psicosocial.

- Conèixer i ser capaç d'identificar recursos, estratègies i tècniques individuals, microsocials i/o macrosocials, aplicades a la intervenció psicològica en àmbits socials.
- Ser capaç de definir objectius i d'aplicar metes d'intervenció atenent els grups, les poblacions i els contextos on es desenvolupa la intervenció psicosocial.
- Saber justificar, dissenyar, planificar, implementar, avaluar i divulgar plans i programes d'intervenció psicosocial amb diferents objectius, nivells d'acció i destinataris.
- Ser capaç d'implementar i coordinar plans i programes interdisciplinaris i/o interinstitucionals d'intervenció psicosocial.
- Ser capaç d'utilitzar recursos, estratègies i tècniques d'intervenció individual, microsocial i/o macrosocial per promoure el desenvolupament positiu de les persones, dels grups i de les comunitats i/o per prevenir conductes de risc en els sectors propis de la intervenció psicosocial.
- Conèixer i saber organitzar, desenvolupar, adaptar i valorar serveis i programes d'assessorament i intervenció psicosocial d'acord amb les demandes i el context en què s'apliquen.
- Capacitat de recerca i de gestió de la informació a través de diferents fonts documentals especialitzades.
- Capacitat per treballar en equip sobre la base de la col·laboració, respecte per les diferències i resolució negociada de conflictes.
- Capacitat per plantejar i elaborar un treball escrit comprensible, organitzat i coherent.
- Capacitat per exposar en públic amb rigor conceptual i amb l'ús adequat del vocabulari específic de la disciplina.
- Ser capaç d'identificar, analitzar i avaluar d'una manera crítica i reflexiva les necessitats, els problemes i les demandes socials de poblacions de risc i interès, propis de la intervenció psicosocial.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

- Conèixer els determinants psicosocials de la violència de gènere i de l'assetjament sexual (*harassment*) per a la seua prevenció i intervenció.
- Ser capaç d'analitzar i avaluar les actituds socials dels distints entorns i àmbits professionals davant la violència contra la dona en les relacions de parella.
- *Conèixer les bases conceptuals i teòriques de la violència de gènere i l'assetjament sexual.*
- *Saber identificar les variables mediadores i els principals factors de risc de la violència de gènere i l'assetjament sexual.*
- *Conèixer les principals conseqüències psicosocials de la violència de gènere i l'assetjament sexual.*

- Adquirir les eines per a la intervenció i la promoció d'entorns socials desfavorables a la violència contra la dona en les relacions de parella.

- *Proporcionar coneixements teòrics i estratègies d'avaluació, prevenció i intervenció en l'àmbit de la violència de gènere i l'assetjament sexual.*

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La violència de gènere en el context de les relacions íntimes (I)

Violència de gènere i victimització. Concepte i tipus de violència de gènere. Victimització deguda a violència de gènere: antecedents i dimensions del problema. Models explicatius principals

2. La violència de gènere en el context de les relacions íntimes (II)

Conseqüències de la violència de gènere. Avaluació psicosocial. Variables mediadores: sociodemogràfiques i de diferències individuals. Prevenció i intervenció psicosocial.

3. Assetjament sexual

Concepte i tipus d'assetjament sexual en la feina. Models explicatius principals. Característiques individuals: actors, víctimes i observadors. Epidemiologia. Avaluació. Conseqüències generals. Conseqüències per a la salut física i mental.

4. Estratègies d'intervenció: violència i assetjament

La importància de la prevenció i la intervenció en el nivell social-cultural. Estratègies d'intervenció orientades a l'individu: reestructuració cognitiva, estratègies per al control emocional, habilitats socials i assertivitat, entrenament en habilitats de solució de problemes interpersonals.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	21,00	100
Tutories reglades	9,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,00	0
Elaboració de treballs en grup	8,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	12,00	0
Lectures de material complementari	3,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	4,00	0
Preparació de classes de teoria	4,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	4,00	0
Resolució de casos pràctics	3,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	0,00	0
TOTAL	75,00	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant distintes metodologies instruccionals per potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements interessats i el desenvolupament de les competències pròpies de la matèria.

Entre les tècniques instruccionals bàsiques destaquen:

- (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria.
- (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i anàlisi de textos).
- (3) Tutories grupals programades.
- (4) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup).

Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

L'avaluació és comuna a totes les assignatures que formen el mòdul Avaluació i Intervenció Psicològica en Dona i Minories Socials

L'avaluació es realitza en funció de dos criteris complementaris: avaluació de resultats i avaluació del procés d'aprenentatge.

1. L'avaluació dels resultats es realitzarà en acabar el mòdul mitjançant un examen tipus test amb quatre alternatives de respostes. S'hi aplicarà la fórmula estàndard de correcció per a proves de 4 alternatives: $A - (E/3)$, sense penalitzar les omissions. L'examen constitueix el 40% de la nota (4 punts).

2. L'avaluació del procés (avaluació contínua) en cada matèria es realitzarà mitjançant les activitats i els treballs (individuals o grupals) fets a l'aula o fora d'aquesta. Aquest apartat constitueix el 60% de la nota (6 punts).

Les activitats i els treballs poden consistir en:

- Lectures de textos recomanats i anàlisi crítica posterior
- Pràctiques realitzades a l'aula i elaboració de memòries
- Exposició i debats a l'aula
- Seminaris, conferències, visites, cinefòrum
- Resolució de supòsits i casos pràctics
- Treballs d'aplicació sobre els continguts de les assignatures
- Treballs d'investigació empírica sobre els continguts de l'assignatura.

Qualificació final: És requisit imprescindible per a la superació d'aquest mòdul haver obtingut una nota mínima de 2 sobre 4 en l'examen final (avaluació de resultats) i un 3 sobre 6 en les activitats i treballs de totes i cadascuna de les matèries (avaluació del procés). En cas de no superar l'avaluació contínua de la matèria, l'estudiant ha de recuperar aquesta part, i no aprova el mòdul fins que no tinga superada cadascuna de les parts.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Apunts elaborats per les professores M. José Báguena i Ángela Beleña, que estaran disponibles en la fotocopiadora de la Facultat de Psicologia.

- Báguena, M. J. (2003). Guía de tratamientos psicológicos eficaces para el trastorno de estrés postraumático (p. 311-335). Dins M. Pérez, J. R. Fernández, C. Fernández i I. Amigo (coord.): Guía de tratamientos psicológicos eficaces. Vol. I. Adultos. Madrid: Pirámide.
- Beleña, M. A. i Báguena, M. J. (2012). Aspectos psicológicos de la victimización. Dins Cervelló, V. i Antón, F. (comp.), Estudios sobre Ciencias de la Seguridad. Policía y Seguridad en el Estado de Derecho. València. Tirant Lo Blanc.
- Circuit Barcelona Contra la Violència cap a les Dones (2011). RVD-BCN. Protocol de valoració del risc de violència contra la dona de la seua parella o exparella. Barcelona.
- Matud, M. P., Padilla, V. i Gutiérrez, A. B. (2009). Mujeres maltratadas por su pareja. Guía de tratamiento psicológico. Madrid: Minerva Ediciones.
- Montero, A. (2001). Síndrome de adaptación paradójica a la violencia doméstica: una propuesta teórica. dins Clínica y Salud, vol. 12 (núm. 1), p. 371-397.

Complementàries

- Báguena, M. J., Beleña, A., Toldos, M. P., Díaz, A., Roldán, C. & Amigó, S. (2006). Mobbing, género y salud. Investigació subvencionada pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials (Instituto de la Mujer), mímeo.
- Blázquez, M. i Moreno, J. M. (2008). Maltrato psicológico en la pareja. Prevención y educación emocional. Madrid: EOS.
- Bueno, F. (2008): Nociones de prevención del delito y tratamiento de la delincuencia. Madrid. Dykinson.
- Chapell, D. & Di Martino (3a ed. 2006). Violence at work. Geneva. International Labour Office.
- Echeburúa, E. (2004). Superar un trauma. El tratamiento de las víctimas de sucesos violentos. Madrid. Pirámide.
- Fariña, F., Arce, R. i Buela-Casal, G. (2009). Violencia de género. Tratado psicológico y legal. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Labrador, F. J., Rincón, P. P., De Luis, P. i Fernández-Velasco, R. (2004). Mujeres víctimas de la violencia doméstica. Programa de actuación. Madrid: Pirámide.
- Matud, M. P. (2009). Violencia de género. Castelló: Ed. Universitat Jaume I.
- Pichot, P., Ezcurra, J., González-Pinto, A. & Gutiérrez, M. (2003). Intervención en crisis y tratamiento agudo de los trastornos psiquiátricos graves. Madrid. Aula Médica
- Robles, H. i Peralta, M. I. (2006): Programa para el control del estrés. Madrid: Pirámide.
- Van der Kolk, B., McFarlane, A. C. i Weisaeth, L. (eds.) (1996): Traumatic stress. The effects of overwhelming experience on mind, body and society. Nova York. The Guilford Press.
- Fernández, A. i Rodríguez, A. (2002). Intervención en crisis. Madrid. Síntesis.

- Gómez, M.R., Muñoz, J.M., Vázquez, B., Gómez, R. y Mateos de la Calle, N. (2012). Guía de buenas prácticas para la evaluación psicológica forense del riesgo de violencia contra la mujer en las relaciones de pareja (VCPM). Colegio Oficial de Psicólogos de Madrid.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

ADENDA COVID-19 EN CASO DE REBROTE Y CIERRE TEMPORAL DE AULAS

1. 1. CONTINGUTS

Se mantienen los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente.

1. 2. VOLUMEN DE TRABAJO Y PLANIFICACIÓN TEMPORAL DE LA DOCENCIA

Se mantiene el volumen previsto en la guía docente. La planificación temporal de la docencia presencial se ajustará al horario del Máster en *Intervención Psicológica en Ámbitos Sociales* aprobados por la CCA del Máster para el curso 2020-21. También, se mantienen las horas de trabajo del estudiante recogidas en la guía docente para no sobrecargar de trabajo a los alumnos.

Se refuerza el aprendizaje autónomo del estudiantado mediante los materiales subidos al “aula virtual”, y la utilización de video conferencias y tutorías (por mail y mediante la herramienta del “foro”). Especialmente, estas herramientas para las dudas y la resolución de tareas y ejercicios

1. 3. METODOLOGIA DOCENT

La assignatura se adaptarà al modelo de docencia híbrida por el cual se impartirá docencia presencial y docencia online en semanas alternas. La docencia online será principalmente sincrónica en el horario establecido de la materia.

En caso de no poder seguir con la docencia presencial debido a la situación sanitaria, se seguirá con la totalidad de docencia online, utilizando los distintos recursos del aula virtual. Subida al aula virtual de los materiales para las sesiones de teoría y de prácticas (apuntes y transparencias). Mismos materiales previstos en la guía original para la docencia presencial.

Grabaciones de las explicaciones de algunos temas disponibles en los registros de la plataforma blackboard. Y presentaciones locutadas en algunos temas.

Utilización del mail y “foro” del aula virtual, y algunas videoconferencias para atender las dudas.

Suministrar tareas y/o ejercicios a entregar mediante la opción de “Tarea” del aula virtual. Resolución de dudas por el sistema de tutorías (mediante mail) y “Foro”. Subir al “aula virtual” las soluciones correctas.

En suma, en el caso de rebrote del Covid 19 y cierre temporal de las aulas, sustitución de las clases presenciales pendientes por distintos recursos de aula virtual: videoconferencias grupales en horario de clase, subida de materiales (power point con audio, esquema, temas desarrollados), entrega de tareas...

Las tutorías se mantienen de forma virtual ampliando su horario para resolver dudas, incluso en ocasiones mediante videoconferencia o chats grupales.

1. 4. AVALUACIÓ

Se mantiene el sistema de evaluación y los porcentajes previstos en la guía docente. En caso de realizarse pruebas de examen en el mes de enero serán en formato presencial, salvo que las condiciones sanitarias lo impidan absolutamente.

En el caso de rebrote del Covid 19 y cierre temporal de las aulas, se mantiene la forma de evaluación prevista en la guía docente. La prueba final, que podrá ser teórica y/o práctica, consistirá en un examen escrito de preguntas cortas y/o test de respuestas múltiples realizado a través de aula virtual. El profesorado responsable concretará la prueba a realizar atendiendo a las características de la docencia impartida.

Los alumnos/as que no dispongan de medios para establecer conexión y acceder al aula virtual, deberán ponerse en contacto con el profesorado por correo electrónico al publicarse este anexo.

1. 5. BIBLIOGRAFIA

A la bibliografia ya indicada en la guía docente, se añaden todos los recursos disponibles de manera gratuita a través de la conexión VPN de la Universitat de València.